



## LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

### PAŽYMA

#### **DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS AMŽIAUS PAGRINDU, ATISISAKANT DRAUDIMO BENDROVĖMS TEIKTI KELIONĖS DRAUDIMO PASLAUGAS VYRESNIO AMŽIAUS ASMENIUI**

2016-11-03 Nr. (16)SN-167)SP-119

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje 2016 m. spalio 12 d. gautas pareiškėjos skundas dėl galimos diskriminacijos amžiaus pagrindu. Skunde teigiama, kad pareiškėja, norėdama apdrausti savo 83 metų tėvą kelionių draudimu, 2016 m. rugsėjo 8 d. kreipėsi į Klaipėdos „Akropolio“ prekybos centre esančių AB „Lietuvos draudimas“ ir UAB „BTA draudimas“ struktūrinius padalinius dėl kelionės draudimo paslaugos įsigijimo. Pasak pareiškėjos, abiejų draudimo bendrovių atstovai atsisakė sudaryti kelionės draudimo sutartį su 83 metų pareiškėjos tėvu, motyvuodami tuo, kad 83 metų asmenų kelionės draudimu nedraudžia. Pareiškėja yra įsitikinusi, kad draudimo bendrovės privalo vertinti draudimo riziką ir pasiūlyti asmeniui atitinkamą kelionės draudimą, net jeigu draudimo rizika ir yra didesnė dėl draudėjo vyresnio amžiaus.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 dalimis, 2016 m. spalio 17 d. raštu Nr. (16)SN-167)S-828 kreipėsi į AB „Lietuvos draudimas“ ir 2016 m. spalio 17 d. raštu Nr. (16)SN-167)S-828 į UAB „BTA draudimas“ vadovus ir paprašė per 5 darbo dienas nuo reikalavimo gavimo dienos (kaip galima skubiau) motyvuotai paaiškinti ir atsakyti į klausimus: dėl kokių priežasčių atitinkamos bendrovės atsisakė drausti kelionės draudimu 83 metų amžiaus asmenį ir ar yra nustatyta asmens amžiaus riba, kurią pasiekę asmenys neturi galimybių sudaryti kelionės draudimo sutarčių, jeigu taip, kokia ta amžiaus riba; jeigu atsisakymas sudaryti kelionės draudimo sutartį yra grindžiamas draudėjo amžiumi, prašyta paaiškinti, koks teisės aktas tai reglamentuoja bei kokiais duomenimis vadovaujantis yra nustatyta atitinkama amžiaus riba sudaryti kelionių draudimo

sutartis; prašyta pateikti informaciją, ar atitinkamoje bendrovėje buvo sudarytos kelionių draudimo sutartys su vyresnio amžiaus asmenimis (sulaukusiais 70 ar 80 metų), jei taip, kiek tokių sutarčių buvo sudaryta 2016 m. ir ar jiems buvo taikytos tos pačios draudimo įmokos kaip ir jaunesnio amžiaus asmenims, ar, vertinant draudėjo amžių, draudimo įmokos buvo padidintos; taip pat prašyta pateikti nuomonę, kaip galima būtų išspręsti skunde aprašytą problemą ir suteikti galimybę vyresnio amžiaus asmenims saugiai keliauti.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. UAB „BTA draudimas“ direktorius 2016 m. spalio 17 d. rašte Nr. 3/10-05-2016-518 informavo, kad Klaipėdos „Akropolio“ prekybos centre AAS „BTA Baltic Insurance Compnay“ filialas Lietuvoje neturi savo padalinio nuo 2008 m., o pareiškėjo nurodytose patalpose galima veiklą vykdo draudimo brokeris ar tarpininkas. Direktorius paaiškina, kad jo vadovaujamoje bendrovėje yra sudaryta galimybė draustis vyresnio amžiaus asmenims, tačiau, kadangi vyresnis amžius yra vienas iš rizikos faktorių, draudimo sutarties sąlygos kiekvienu konkrečiu atveju yra derinamos su rizikos vertintoju. UAB „BTA draudimas“ direktorius pažymi, kad bendrovė nėra nustačiusi amžiaus ribos, nuo kurios vyresnio amžiaus asmenys nėra draudžiami vykstant į užsienį ir informuoja, kad bendrovės darbuotojai gali drausti asmenis iki 75 metų savarankiškai, o asmenis, sulaukusius 75 metų amžiaus, galima apdrausti tik rizikos vertintojo leidimu.

UAB „BTA draudimas“ rašte paaiškinama, kaip draudimo sutarčių sudarymo santykiai yra reglamentuojami teisės aktuose:

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 117 str. 1 d. nustatyta, kad draudikas, vertindamas draudimo riziką, turi teisę atsižvelgti į apdraustojo amžių, sveikatos būklę, profesiją ir kitus draudimo rizikai turinčius reikšmės objektyvius kriterijus, kartu užtikrindamas, kad vienodo rizikos lygio asmenų grupei būtų taikomos vienodos draudimo įmokų ir draudimo išmokų apskaičiavimo sąlygos;

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.994 str. 2 d. nustatyta, kad, jeigu draudimo interesas yra susijęs su fizinio asmens gyvybe ir sveikata, draudikas turi teisę reikalauti iš draudėjo dokumentų, patvirtinančių draudėjo amžių, sveikatos būklę, profesiją bei kitas draudimo rizikai turinčias reikšmės aplinkybes;

Civilinio kodekso 6.156 str. 2 d. įtvirtina sutarties laisvės principą ir nustato, kad draudžiama versti kitą asmenį sudaryti sutartį, išskyrus atvejus, kai pareigą sudaryti sutartį nustato įstatymai ar savanoriškas įsipareigojimas sudaryti sutartį.

UAB „BTA draudimas“ direktorius paaiškina, kad kelionės rizikų draudimo sutartis yra savanoriškoji draudimo sutartis, įstatymas neįpareigoja draudiko sudaryti draudimo sutarties, jeigu draudikas nepageidauja konkrečiu atveju prisiimti rizikos, o sutarties laisvė reiškia, kad civilinių teisinių santykių subjektai patys sprendžia, sudaryti konkrečią sutartį ar nesudaryti. UAB „BTA draudimas“ rašte pažymima, kad negalima asmens priversti sudaryti sutartį prieš jo valią, išskyrus atvejus, kai tokia pareiga yra nustatyta įstatyme ir kartu paaiškinama, kad, esant suinteresuoto asmens prašymui sudaryti draudimo sutartį, draudikas sprendžia, ar jis pageidauja prisiimti konkrečią riziką. Priešingu atveju, pasak UAB „BTA draudimas“ direktoriaus, būtų paneigtas geros verslo praktikos principas bei sudaryta grėsmė visam draudimo bendrovės veiklo mechanizmui.

UAB „BTA draudimas“ rašte informuojama, kad 2016 m. buvo sudarytos 2907 draudimo sutartys su asmenimis, vyresniais nei 70 metų ir paaiškinama, kad draudėjo amžius yra vienas iš faktorių, darančių įtaką draudimo rizikai, o visiems atitinkamo amžiaus asmenims bendrovė taiko vienodą tarifą. UAB „BTA draudimas“ siūlo keliaujantiems asmenims pasinaudoti Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos nemokamai išduodama sveikatos draudimo kortele, kuri suteikia teisę visiems privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems Lietuvos Respublikos piliečiams gauti nemokamą būtinąją medicinos pagalbą Europos Sąjungos ribose.

2. AB „Lietuvos draudimas“ Teisės, atitikties ir rizikų valdymo departamento direktorius 2016 m. spalio 24 d. rašte Nr. 6-4.54 informuoja apie Civilinio kodekso 6.994 str. 2 d. bei Draudimo įstatymo 117 str. 1 d. nuostatas, reglamentuojančias draudimo sutarčių sudarymą.

AB „Lietuvos draudimas“ Teisės, atitikties ir rizikų valdymo departamento direktorius informuoja, kad AB „Lietuvos draudimas“ keliaujančius asmenis draudžia Kompleksinių kelionių draudimo taisyklių Nr. 056 pagrindu (šis dokumentas buvo pateiktas kartu su raštu), o šios taisyklės nenumato jokių apribojimų sudaryti draudimo sutartį, atsižvelgiant į draudėjo amžių. AB „Lietuvos draudimas“ rašte paaiškinama, kad yra įrodyta asmens ligotumo priklausomybė nuo asmens amžiaus ir amžius šiuo atveju būtų tikimybė įvykti draudžiamajam įvykiui (ligotumo pagal amžiaus grupes ir kai kurių ligų statistiką skelbia Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės visuomenės sveikatos priežiūros biudžetinė įstaiga Higienos institutas: [www.hi.lt](http://www.hi.lt)).

AB „Lietuvos draudimas“ Teisės, atitikties ir rizikų valdymo departamento direktorius patvirtina, kad sprendimas sudaryti draudimo sutartį arba atsisakymas tokią sutartį sudaryti nėra siejamas su asmens amžiumi, tačiau siejamas su asmens sveikatos būkle, kuri kiekvienu atveju vertinama individualiai, įvertinant sveikatą pagal gydymo įstaigos išduotą pažymą, o kartu primena,

kad draudimo sutartis yra savanoriška sutartis, jai sudaryti būtina abiejų šalių valia bei susitarimas dėl visų sutarties sąlygų.

AB „Lietuvos draudimas“ rašte informuojama apie draudimo sutarčių sudarymą 2015-2016 metais: 2015 m. bendrovėje sudarytos 1054 kompleksinės kelionių draudimo sutartys, kur apdraustieji buvo 70-80 metų amžiaus ir 55 draudimo sutartys, kurias pasirašiusių apdraustųjų amžius buvo virš 80 metų; 2016 m. per pirmus devynis mėnesius sudarytos 1102 kompleksinės kelionių draudimo sutartys, kur apdraustieji buvo 70-80 metų amžiaus ir 107 draudimo sutartys buvo sudarytos su vyresniais nei 80 metų amžiaus asmenimis.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar AB „Lietuvos draudimas“ ir UAB „BTA draudimas“, 2016 m. rugsėjo 8 d. atsisakydamos sudaryti kelionės draudimo sutartį su pareiškėjos 83 metų tėvu dėl jo amžiaus, nepažeidė Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p., nustatančio prekių pardavėjų, gamintojų ar paslaugų teikėjų pareigą nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas. Atkreiptinas dėmesys, kad skunde nebuvo nurodyti pareiškėjos tėvo pavardė ir vardas, AB „Lietuvos draudimas“ ir UAB „BTA draudimas“ atstovų, su kuriais bendravo pareiškėja duomenys, tai yra aplinkybės, kurios yra būtinos konkrečiam galimai mažiau palankaus traktavimo atvejui nustatyti.

2. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kurios tikslas – saugoti pagrindines žmogaus teises, atitinkančias Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamas teises, III skirsnis reglamentuoja lygybę, o šio skirsnio 20 str. įtvirtina lygybės prieš įstatymą principą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str. nustato, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 str. nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti

laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų<sup>1</sup>.

Konstitucijos 29 str. įtvirtintos nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kurio paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 str. nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu (1 str.).

3. Atkreiptinas dėmesys, kad Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. įpareigoja prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus, nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas, o šios pareigos nevykdymas yra laikomas Lygių galimybių įstatymo pažeidimu (Lygių galimybių įstatymo 10 str.). Galimai mažiau palankaus elgesio identifikavimui kiekvienu konkrečiu atveju būtina nustatyti, ar skundžiami santykiai patenka į Lygių galimybių įstatymo reguliuojamų santykių sritį bei ar požymis, dėl kurios galimai pasireiškė mažiau palankus elgesys, patenka į Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą draudžiamų diskriminavimo pagrindų sąrašą. Draudimo paslaugų teikimas priskiriamas Lygių galimybių įstatymo 8 str. reguliuojamai lygių galimybių įgyvendinimo vartotojų teisių apsaugoje sričiai, o amžius yra vienas iš Lygių galimybių įstatyme įtvirtintų draudžiamų diskriminavimo pagrindų.

Diskriminacija bendraja prasme teisinėje literatūroje suprantama kaip ne toks palankus asmens traktavimas ar ne toks palankus elgesys su asmeniu negu tomis pačiomis ar panašiomis aplinkybėmis buvo, yra ar būtų elgiamasi su kitu asmeniu. Taigi diskriminacija bendriausia prasme yra priešingas teisei veiksmas (neveikimas), dėl kurio žmogui buvo sumažintos arba atimtos lygios galimybės realizuoti savo teises vienodomis su kitais individais sąlygomis.

Lygių galimybių įstatymo 2 str. 1 d. diskriminacija įvardijama kaip tiesioginė ir netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu. Lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 d. tiesioginė diskriminacija

---

<sup>1</sup> Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas.

apibrėžiama kaip elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

Todėl, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli asmenys, šiuo konkrečiu atveju skirtingo amžiaus asmenys, ir vertinama, ar tokiais pačiomis ar panašiomis aplinkybėmis vienam iš jų dėl amžiaus buvo, yra ar galėtų būti taikomos mažiau palankios sąlygos gauti kelionės draudimo paslaugą nei kitam jaunesnio amžiaus asmeniui. Taigi yra vertinama, ar palyginamieji asmenys traktuojami (ar su jais elgiamasi) vienodai panašiomis arba tokiais pačiomis aplinkybėmis, o taip identifikuojamas asmens tapatybės požymis ar šiam asmeniui priskirtina savybė, dėl kurios žmogus galėjo, gali ar galėtų patirti mažiau palankų traktavimą. Konkrečiam diskriminacijos atvejui iširti, būtini faktiniai, konkretūs galimo pažeidimo duomenys. Nesant duomenų ar informacijos apie galimą diskriminacijos atvejį (nesant konkrečios diskriminaciją patyrusio asmens skundo), gali būti atliekamas hipotetinis aplinkybių vertinimas, siekiant nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje kito asmens, neturinčio šio požymiu, atžvilgiu.

Vadovaujantis Lygių galimybių įstatyme įtvirtinta tiesioginės diskriminacijos apibrėžtimi, elgesys su asmeniu, kai jam galimai buvo taikomos mažiau palankios sąlygos įsigyti kelionės draudimo paslaugas, galėjo vykti praeityje (nagrinėjamu atveju), vykti esamu metu arba galėtų vykti ateityje. Aptariant skunde aprašytą ir skundžiamą 2016 m. rugsėjo 8 d. įvykusį atvejį, būtina pažymėti, kad UAB „BTA draudimas“ direktorius 2016 m. spalio 17 d. rašte Nr. 3/10-05-2016-518 paneigė pareiškėjos skunde nurodytą faktinę aplinkybę, kad Klaipėdos „Akropolio“ prekybos centre yra šios bendrovės struktūrinis padalinys ar atstovas. Todėl nėra teisinio pagrindo vertinti, ar UAB „BTA draudimas“ 2016 m. rugsėjo 8 d. taikė pareiškėjos tėvui mažiau palankias kelionės draudimo įsigijimo sąlygas dėl jo amžiaus.

AB „Lietuvos draudimas“ rašte paaiškinama, kad, nesant informacijos apie konkretų asmenį, su kuriuo galimai nebuvo sudaryta kelionės draudimo sutartis dėl jo amžiaus, nėra galimybės komentuoti 2016 m. rugsėjo 8 d. skunde pareiškėjos aprašytų skundžiamų aplinkybių.

4. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos skunde (skundą pateikė ne pareiškėjos tėvas, kuris galimai patyrė mažiau palankų elgesį) nebuvo nurodyta konkretūs duomenys: nei tėvo pavardė ir vardas, nei kelionės draudimo paslaugas atsisakiusių teikti asmenų pavardės ir vardai, taip pat įvertinant aplinkybę, kad UAB „BTA draudimas“ neturi savo atstovo Klaipėdos „Akropolio“ prekybos centre, skundo tyrimo metu buvo siekiama nustatyti, ar UAB „BTA draudimas“ ir AB

„Lietuvos draudimas“ netaiko teisės aktų bei praktikos, kuri sudarė, sudaro ar galėtų sudaryti mažiau palankias sąlygas vyresnio amžiaus asmenims nei jaunesnio amžiaus asmenims įsigyti kelionės draudimo paslaugas vykstant į užsienį.

Pažymėtina, kad tiek UAB „BTA draudimas“ direktorius, tiek UAB „Lietuvos draudimas“ Teisės, atitikties ir rizikų valdymo departamento direktorius pateiktuose raštuose Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai pažymi, kad bendrovės nėra nustatiusios amžiaus ribos, nuo kurios vyresnio amžiaus asmenys nėra draudžiami kelionių draudimu vykstant į užsienį.

Tačiau draudėjo amžius yra tam tikras kriterijus, lemiantis lankstesnę ir draudėjui palankesnę kelionės draudimo sutarčių sudarymo tvarką UAB „BTA draudimas“, nes, pasak šios bendrovės direktoriaus, bendrovės darbuotojai gali drausti asmenis iki 75 metų savarankiškai, o asmenis, sulaukusius 75 metų amžiaus, galima apdrausti tik rizikos vertintojo leidimu. UAB „BTA draudimas“ rašte paaiškinama, kad draudėjo amžius yra vienas, tačiau ne vienintelis faktorius, darantis įtaką draudimo rizikai ir atitinkamai įmokai.

Pažymėtina, kad UAB „Lietuvos draudimas“ rašte paaiškinama, kad ne draudėjo vyresnis amžius, bet su amžiumi atsirandantis ligotumas, sveikatos būklė lemia didesnės rizikos atsiradimą sudarant draudimo sutartis ir todėl kiekvienu draudimo sutarties sudarymo atveju yra vertinama apdraudžiamą asmens sveikatos būklę pagal gydymo įstaigos išduotą pažymą. Pastebėtina, kad AB „Lietuvos draudimas“ Draudimo rizikos vertinimo komiteto 2015 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. 174 patvirtintos Kompleksinės kelionių draudimo taisyklės Nr. 056 nenustato jokių apribojimų dėl amžiaus sudarant kelionių draudimo sutartis.

Taigi UAB „BTA draudimas“ ir UAB „Lietuvos draudimas“ nenurodė teisės aktų nuostatų, suteikiančių teisę draudikui atsisakyti sudaryti kelionės draudimo sutartį su vyresnio amžiaus asmeniu, o taip pat nepatvirtinto fakto, kad minėtos draudimo bendrovės taiko praktiką, pagal kurią nesudaromos kelionių draudimo sutartys su vyresnio amžiaus asmenimis. Priešingai, UAB „BTA draudimas“ ir UAB „Lietuvos draudimas“ pateikti statistikos duomenys patvirtina aplinkybę, kad šios bendrovės sudarė kelionės draudimo sutartis su asmenimis, sulaukusiais 70 ar 80 metų amžiaus.

5. Aptariant draudimo sutarčių sudarymo sąlygas, ypač su vyresnio amžiaus asmenimis, būtina atsižvelgti į Civilinio kodekso bei Draudimo įstatymo nuostatas, reglamentuojančias draudimo sutarčių sudarymą.

Civilinio kodekso 6.994 str., reglamentuojančio draudiko teisę įvertinti draudimo riziką, 2 d. nustato, kad jeigu draudimo interesas yra susijęs su fizinio asmens gyvybe ir sveikata, draudikas turi teisę reikalauti iš draudėjo dokumentų, patvirtinančių draudėjo (apdraudžiamo asmens) amžių, sveikatos būklę, profesiją bei kitas draudimo rizikai turinčias reikšmės aplinkybes. Taigi Civilinis

kodeksas suteikia draudikui teisę atsižvelgti į apdraustojo amžių ir sveikatos būklę, kada šie kriterijai yra objektyvūs ir turi reikšmės draudimo rizikos įvertinimui, tačiau nesuteikia teisės atsisakyti sudaryti draudimo sutarčių atsižvelgiant į draudėjo amžių.

Draudimo įstatymo 114 str., reglamentuojančio draudimo riziką, 1 d. nustato, kad draudikas, vertindamas draudimo riziką, turi teisę atsižvelgti į apdraustojo amžių, sveikatos būklę, profesiją ir kitus draudimo rizikai turinčius reikšmės objektyvius kriterijus, kartu užtikrindamas, kad vienodo rizikos lygio asmenų grupei būtų taikomos vienodos draudimo įmokų ir draudimo išmokų apskaičiavimo sąlygos.

Taigi konstatuotina, kad amžius gali būti vienu iš objektyvių kriterijų vertinant draudimo riziką, tačiau negali būti laikomas pagrindiniu ir atsisakymą sudaryti draudimo sutartis lemiančiu kriterijumi. Amžius, kaip atskiras kriterijus, tiesiogiai gali lemti kitas aplinkybes, kurios yra ar gali būti priskirtos didesnei rizikai, pavyzdžiui, esami ir prognozuojami susirgimai, sveikatos būklė, kuri su amžiumi pagal statistikos duomenis prastėja, sergamumas chroniškais ligomis ir kt. Todėl darytina išvada, kad ne amžius, bet dėl žmogaus senėjimo vykstantys neigiami sveikatos pokyčiai lemia ir gali lemti vyresnio amžiaus asmenims taikomas mažiau palankias kelionės draudimo sutarčių sudarymo sąlygas, tai yra didesnių draudimo įmokų nustatymą, sveikatos patikros būtinumą, labiau konservatyvų draudėjų vertinimą ir kt.

Atkreiptinas dėmesys, kad Civilinio kodekso 6.156 str., įtvirtinančio sutarties laisvės principą, 2 d. nustato, kad draudžiama versti kitą asmenį sudaryti sutartį, išskyrus atvejus, kai pareigą sudaryti sutartį nustato įstatymai ar savanoriškas įsipareigojimas sudaryti sutartį. Tačiau bet kuriuo atveju, vadovaujantis Civilinio kodekso 1.5 str. 1 d., civilinių teisinių santykių subjektai, įgyvendindami savo teises bei atlikdami pareigas, privalo veikti pagal teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimus, įvertinti visas aplinkybes ir sudaryti vyresnio amžiaus asmenims galimybes pasinaudoti teise judėti, būti aktyviais visuomenės nariais, o kartu užtikrinti vyresnio amžiaus asmenų socialinės atskirties mažinimą. Taip pat svarbu pažymėti, kad kiekvienu atveju, kada vyresnio amžiaus asmuo išreiškia pageidavimą sudaryti kelionės draudimo sutartį, draudimo bendrovės turėtų suteikti išsamią ir aiškią informaciją apie galimą draudimo riziką bei informuoti apie siūlomą individualų vyresnio amžiaus draudėjo vertinimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 str., 15 str. bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 4 p.,

Lygių galimybių kontrolierė



n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo tyrimą nepasitvirtinus nurodytiems pažeidimams
2. Su sprendimu supažindinti UAB „BTA draudimas“ ir UAB „Lietuvos draudimas“.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė